

Motie Urgentie voor participatiebeleid bij energie-opwek neemt alleen maar toe

De raad van de gemeente Oss, in vergadering bijeen op 3 juni 2021,

Constaterende dat:

- De raad van de gemeente Oss op 4 oktober 2018 in overgrote meerderheid de motie Participatie van GroenLinks, Beter Oss, VDG, CDA en D66 heeft aangenomen.
- De uitvoering van de motie op zich laat wachten, waarbij als belangrijkste reden bestuurlijke afstemming met Den Bosch en de provincie werd aangevoerd in verband met de duurzame polder¹.
- De gemeenteraad van Den Bosch in juli 2020² met het vaststellen van de Visie Energielandschap echter besluiten over participatie heeft genomen en door de Bossche wethouder in mei 2021 toezeggingen zijn gedaan (namelijk 50% lokaal eigendom en op gemeentegrond 100%) die kennelijk geen afstemming met de Osse raad behoeft.
- De nota in de vorm van onderzoeksrapport REBEL groep al minstens 2 jaar gereed is³.

Overwegende dat:

- Alle overwegingen van de motie uit 2018 nog steeds gelden en urgenter zijn geworden omdat de ongerustheid en ontevredenheid onder de bevolking toeneemt.
- Bij de RES 1.0 een prima handreiking zit voor lokaal eigendom waarin zowel het maatschappelijk rendement als zeggenschap worden uitgewerkt.
- Deze handreiking aangeeft dat de gemeente enkel een inspanningsverplichten voor participatie aan initiatiefnemers kan opleggen wanneer zij dat goed heeft vastgelegd in haar beleid.

Spreekt uit dat:

- Er te veel moties moeten worden ingediend om aangenomen moties uitgevoerd te krijgen.

Draagt het college op:

- Het onderzoeksrapport van REBEL groep uiterlijk volgende week naar de gemeenteraad te sturen.

¹ Zie bijlage 1: Overzicht van gang van zaken in de voortgangslijst

² Zie bijlage 2: Relevante informatie uit Visie Energielandschap en de aangenomen Motie Publieke uitbating Energielandschap. <https://s-hertogenbosch.raadsinformatie.nl/document/8841590/1/35fe23a6-9ffb-4876-bf35-13ba18a176f4>

³ Zie bijlage 1: Overzicht van gang van zaken in de voortgangslijst

- Aangezien op de voortgangslijst 3 juni 2021 (vandaag) als opleverdatum stond maar er niks is geleverd, de motie uit 2018 uiterlijk voor het zomerreces ten uitvoer te brengen en hierbij ook de informatie uit de handreiking te betrekken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van GroenLinks
Ester Bos

Namens de fractie van Beter Oss
Hennie van de Wal

Bijlage 1: Overzicht van gang van zaken in de voortgangslijst

Stand van zaken

Nota in de vorm van onderzoeksrapport REBEL groep is gereed. Ambtelijk heeft overleg plaatsgevonden over deze nota met Den Bosch en de provincie. Bestuurlijke afstemming wordt binnenkort geagendeerd. Behandeling op 28-11 haalbaar.

23 oktober 2019: We voegen de inhoud van toezegging 19-038 onder deze motie.

Toezegging: Vóór de zomer komt de wethouder in de opiniecommissie Ruimte met een notitie over participatie.

Stand van zaken: Adviescommissie ruimte 13 juni 2019: In de nota Participatie worden behalve participatie ook de elementen uit Motie 18-113 meegenomen. De nota wordt samen met de gemeente Den Bosch en de provincie vormgegeven. De notitie zal eind 2019 gereed zijn. Nota in de vorm van onderzoeksrapport REBEL groep is gereed. Ambtelijk heeft overleg plaatsgevonden over deze nota met Den Bosch en de provincie. Bestuurlijke afstemming wordt binnenkort geagendeerd. Behandeling op 28-11 haalbaar.

20 november 2019:

Zoals in de afgelopen bijpraatsessie(s) aangegeven, dient de nota eerst nog met het Collectief Windboeren en de stuurgroep met alle opdrachtgevers (naast Oss zijn dat Den Bosch en de provincie) te worden besproken, na deze afspraak volgt zo snel mogelijk een definitieve datum voor de raadsbehandeling.

20 mei 2020: Antwoord op deze motie verwachten we op 17 september 2020 in de OCR.

25-06-2020 In de Prioriteitennota is aangegeven dat een concept-visie na de zomer aan de Raad wordt voorgelegd. Input daarvoor zijn o.m. gesprekken met Provincie, in RES-verband en met andere gemeenten.

24 november 2020:

De wethouder is in overleg met Den Bosch en provincie om met hen af te stemmen alvorens er een definitieve nota naar de raad komt.

Datum behandeling

3 jun. 2021

Afgedaan

- 3 In lijn met het Klimaatakkoord streeft de gemeente naar evenwichtige verdeling van duurzame productie in een gebied. Het streven is dat 50% van het eigendom van de productie terecht komt bij de lokale omgeving. Hieraan voegen we toe dat dit zodanig moet worden ingevuld dat de omgeving hier daadwerkelijk profijt van heeft. Wat dit in kan houden is uitgewerkt in het kader op pagina 28. Het is wel denkbaar dat bepaalde projecten hier niet aan kunnen voldoen (omvang of type). Daartoe kan dan mogelijk gebruik worden gemaakt van het redelijkheidsbeginsel (paragraaf 4.3). Nadere uitwerking en toepassing van dit uitgangspunt geschiedt bij de uitvoering van de visie energielandschap. Voor ontwikkelingen op gronden die eigendom zijn van de gemeente, is de doelstelling dat een zo groot mogelijk gedeelte van de productie lokaal eigendom wordt, met als streven 100%.^{2*}
- 4 Er wordt vanuit het initiatief een nader uit te werken bijdrage afgedragen aan een lokaal omgevingsfonds met een onafhankelijk bestuur dat erop toeziet dat de gelden uit het fonds worden ingezet voor duurzame ruimtelijk -maatschappelijke doeleinden ten behoeve van de versterking van de omgeving.

Per project is maatwerk nodig om aan deze uitgangspunten concrete invulling te geven. Het is aan het college om te beslissen over de concrete invulling per project.

^{2*} Een uitzondering op het streven naar 50% lokaal eigendom geldt voor energieopwekking op eigen grond, ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering. In die situatie geldt dit streven niet.

Toelichting 50% en 100% lokaal eigendom

Grofweg zijn er drie mogelijkheden voor investeringen in windturbines en zonneparken. Mogelijkheid 1 is binnen deze visie niet het uitgangspunt.

- 1 *De realisatie en exploitatie wordt volledig aan de markt overgelaten. In dat geval profiteert de omgeving niet en is er geen sprake van lokaal eigendom.*
- 2 *Omwonenden krijgen de mogelijkheid om te investeren. Dat kan via aandelen of via een coöperatie. Wat er dan gebeurt is dat burgers die financiële middelen hebben kunnen investeren en rendement ontvangen. Daardoor is er sprake van een selectief profijt voor de omgeving en dus ook van een selectief lokaal eigendom.*
- 3 *Een model waarin de overheid investeert middels een lokale organisatie. Dit is toegepast in het project Windenergie A16: In dat project is met geld uit het Energiefonds Brabant (dat komt van de provincie) geïnvesteerd in de windturbines; het rendement op de investering wordt door een lokale organisatie geïnvesteerd in duurzaamheid, natuur, recreatie, sociale doelen etc. De omgeving profiteert, er is daarmee sprake van een vorm van lokaal eigendom, zonder dat de omgeving zelf hoeft te investeren. Voorwaarde is wel dat de overheid investeert.*

Het werkt als volgt: Het Energiefonds Brabant investeert en begeleidt de projectontwikkeling en de realisatie van de windturbines namens een lokaal verankerde stichting; als de windturbines draaien, verkoopt het Energiefonds Brabant haar belang aan burgers en bedrijven in de omgeving. Het Energiefonds Brabant stort de opbrengst in een fonds dat door de lokaal verankerde stichting beheerd wordt. Dit fonds is beschikbaar voor investeringen in lokale duurzaamheidsinitiatieven.

Motie Publieke uitbating Energielandschap.

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch, in vergadering bijeen op 7 juli 2020,

Constaterende dat:

- De gemeenteraad de Visie Energielandschap behandelt.
- Deze visie spreekt van drie mogelijkheden aangaande het bezit van windturbines en zonneparken.
- De mogelijkheid van gemeentelijke uitbating niet in deze drie mogelijkheden is opgenomen.

Overwegende dat:

- Het fenomeen van 'private winsten en publieke lasten' aangaande duurzame energie een belangrijke rol speelt in het verminderen van draagvlak voor de energietransitie.
- Een gedeelte van de opbrengsten van duurzame energie inzetten voor de gemeenschap het draagvlak kan versterken.
- De gemeente zelf middelen nodig heeft voor het realiseren van de energietransitie, zeker daar waar de markt steken laat vallen.

Verzoekt het college:

- Te streven naar een gedeelte gemeentelijke uitbating van zon en windenergie, zeker waar het gemeentelijke gronden betreft.
- De opbrengsten van deze uitbating aan te wenden voor duurzaamheidsmaatregelen die er op gericht zijn klimaatarmoede tegen te gaan.

En gaat over op de orde van de dag.

Namens de fractie van de Socialistische Partij: Bram Roovers

Namens de fractie van de Bossche Groenen: Will Hoeben

Namens de fractie van de PvdA: Fouad Kabbouti